

Милијана Балетић
недеља, 17. мај 2026.

А, ГДЕ СМО ТУ МИ?!

Док тумачим и мерим међусобне односе и појединачне поруке три велике светске силе, заузете стварањем новог света – знајући да су мали потрошна роба – е, ту је сад моја стрепња над одлукама које доносимо...!

Ове темељне преокрете човечанства – у вечној историји проток времена стисне у епохе, ере, раздобља, периоде... – тако да их сваки појединац, измакнут од процеса столећима и миленијумима, са лакоћом сагледа.

Али, када се то време живи, онда је то период дугог трајања који тече кроз генерације. Зато и не препознамо кад наступи, јер се и не окончава са нашим крајем.

Глобални распоред снага и утицаја моћи који нам је познат и на који смо навикли, данас се толико променио да му већ назиремо нове обресе. Слика коју памтимо о западној Европи, Африци, Америци, Азији, одавно бледи и добија нове контуре. Како ће то и да ли изгледати како смо сада склони да тумачимо, тешко је прогнозирати, али – да процес незауостављиво тече – тече!

Тај први видни крупни корак направљен је сусретом председника две светске силе Русије и Америке на Аљасци 15. августа '25.

Од тог Енкорица, па до Пекинга 13. маја ове '26. где је амерички председник Трамп са делегацијом боравио у тродневној посети, период је који ће се проучавати у историји као почетак када је дотадашње „царство“ почело да се своди у своје оквире и реалне моћи. У том међупростору, покушаји да се одржи стара позиција више су били инерција испробавања сопственог статуса и проверавања нарастајуће супарничке силе, него што је то била непоколебљива самоувереност. Уосталом, крај свих царстава се окончава „проверавањима“ која их на крају сведу у реалне оквире или нестанак.

Док су Америци и ЕУропи „провере“ '90-их давале потврду и замаха да могу ићи даље – судар са стварношћу да долази крај тог доба, креће са ратом који су преко Украјине повели против Русије. Уместо да за те 4 године Кремљ потпише капитулацију – Украјина све мања, ЕУропа ушла у рецесију, Америка с њом разбуцала брачну заједницу... – а, по мерилима БДП-еа Русија истиснула Немачку и заузела њено место! Што се војне моћи тиче, није да јој се не примичу, али – прво место јој угрожено није!

У последњим деценијама, „америчко царство“ је своју моћ одмеравало хиљадама километара далеко од свог дворишта. Прво суочавање са стањем које јој није пријало била је Украјина. Онда се повукла из даљине и усмерила на комшилук – да ту испита своје и конкурентске моћи! Преко ноћи је 3. јануара упала у Венецуелу, председника Мадурa са супругом киднаповала и одвела у ропство, а државу – коју Трамп сад „објављује“ као 51. америчку – са све највећим доказаним резервама нафте на планети – отела! Друге две велике силе, Русија и Кина, обе пријатељске са Венецуелом, с тим што је Кина још и милијарде тамо уложила и куповала нафту – само су вербално негодовале! За обичног посматрача – неочекивано!

Након што јој је овај успех око обезбеђивања енергената на дохвату руке, опроштен, наставила је даље са опипавањем терена – да види докле може!

Следећа жртва је – из комшилука Русије и Кине – Иран! Он је, после Венецуеле и Саудијске Арабије, на трећем месту у свету по резервама нафте – а Кина је и одатле купује!

Е, овај амерички рат (намерно не помињем Израел), донекле је отрезнио и њу и савезнике јој!

НАТО партнери одбили су прикључење агресији. Забрањили су коришћење и војних база и ваздушног простора за прелет борбених авиона! Једино им новопечени протекторати Румунија и Бугарска, не отказују послушност, како сведочи шеф америчке дипломатије Марко Рубио!

Државе у Персијском заливу, на којима су америчке војне базе инсталиране – као гарант безбедности и утеривање страха старој Персији – нападнути Иран је у одбрани од агресије растурио, заједно са рафинеријама нафте! Ништа боље није ни кочоперни Израел прошао, мада се информације из те земље строго контролишу! Тако је тај балон америчке заштите пукао пред очима свих! Схваћено је да их нико не би ни дирао да нису имали ту „срећу“ да их америчке војне базе чувају! Кад дође стани-пани, не помажу ни базе ни петродолар! Сад иде нафта и за јуане, излази се из ОПЕК-а – трезвено се бирају пословни партнери и будућност!

Уосталом, свака школа се плаћа.

У овом сукобу Русија и Кина су заузеле исти став као Запад у Украјини – сателитско навођење циљева, наоружање које им год треба...! Мада, све су прилике, Иран није без оружја!

Америчко опипавање моћи преко Ирана, Кину је натерало да заузме преломну тачка у укупном глобалном престојавању!

Након дугогодишњег малтретирања кинеске привреде санкцијама које је Америка себи дала за право да их – она – уводи коме хоће и кад хоће, командујући тако животима, стагнацијом и развојем држава – кинеско министарство трговине 3. маја подвукло је црту и забранило својим компанијама да поштују америчке санкције!

То убрзано „пуцање филма“ кренуло је крајем прошле године када јој је Америка увела санкције за четири рафинерије нафте, због трговине са нафтом Ирана. Оптужили су је да је само у априлу – док се Америка „мучи“ да Ирану смањи приходе од нафте и спречи је да финансира одбрану државе – купила нафте за неколико милијарди долара! А онда су 1. маја ударили санкцијама и на пету рафинерију, највећу у Кини – што је прелило чашу!

Одлучан одговор – да им не пада на памет да се повинују америчким санкцијама – стигао је за 2 дана! Образложење је да се тиме крши „међународно право и основне норме међународних односа“!

Сад, ако Кина хоће да извезе робу, на пример у Латинску Америку, има да тај трговачки брод прати брод кинеске ратне морнарице! Од овога не може озбиљније!

Изгледа је дошао крај тој лакоћи с којом Америка одлучује кога ће да туче бомбама, а кога санкцијама! Чудно, да је ово у наши медијима прошло неопажено?!

Мудра Кина, подигнута у светску економску силу, по неким показатељима и прву, притом ни војно не заостаје – постала је је центар реалне политичке моћи.

Она и Русија, као две светске велесиле, подигле су свој однос на ниво стратешке сарадње.

А за ово стање Америке која не може да се обузда и смести у своје реалне оквире, мада обећава, изгледа да друге две велесиле имају разумевања. У супротном – избио би планетарни сукоб, како је и сам Си Ђинпинг у обраћању на заједничкој вечери кинеске и америчке делегације, рекао: „Овим мудрим путем – две друге супер силе – избегнута је Тукидидова замка“ (то је по Тукидиду из античке Грчке, када сила у успону удари ратом и смени постојећу велику силу као хегемона)!

Што би се рекло – оне прате, и разумеју – ова искакања при приземљењу америчког балона!

У Пекингу, како се по саставу америчке делегације може проценити, на дневном реду је било спуштање тензија у међусобном бизнису. Трамп је, међу 17 лидера водећих компанија и моћника крупног капитала повео и неизбежног Илона Маска („Тесла“), а Џенсен Хуанг („Нвидиа“) поведен је како би амери показали да и они коња за трку имају када су у питању чипови. Ту је и Кели Ортберг („Боинг“) и, наравно,

Лари Финк који се од 1988. налази на челу БлекРок-а, као суоснивач и председник те најјаче финансијске компаније на свету.

Шта ће од овог сусрета бити, видећемо. Да ће Кина испоштовати све што је и договорила и рекла, не треба сумњати. Шта ће урадити Трамп и Америка, то је увек енигма.

Лепо су се дружили и частили три дана. Причали су и договарали се, о чему (?) – они знају! Али, осмеси уливају наду.

Трамп је у америчком стилу рекао: „Си је фантастичан тип, одлични смо пријатељи“!

Си – још ништа није рекао! Не сумњам да неће Путину, који – на позив Сија – борави у Пекингу 19. и 20. маја, где је планирано разматрање кључних међународних и регионалних питања, потписивање више билатералних докумената и изјаве, уз „даље јачање свеобухватног стратешког партнерства“!

Ту ће свакако бити на агенди и енергетски пројекти као што је гасовод „Снага Сибира 2“. Овај сусрет јесте планетарно битан, али и уобичајен у 25 година од потписивања Споразума о добросуседству и пријатељству између ове две светске силе.

Овде је најинтересантније то што се дешава непосредно након сусрета Трампа и Сија – који има снажну симболику. Светска ситуација око енергената и криза коју је Америка – све у нади да учврсти прво место хегемона – изазвала преко украјинског рата, минирања Северног тока 1 и 2, Венецуеле и Персијског залива – гурнула је Кину и Русију у још чвршће јединство, тако да је Америка, у том светском односу снага тројке, сама себи наместила утакмицу – један против двојице!

Једино из чега се може назрети тежина разговора – и суочење са реалношћу – Трампова је порука Тајвану да не проглашава независност од Кине, јер он не жели сукоб са Кином! „Кнеском председнику је ово најважнија ствар и, док сам ја овде, нећу урадити било шта“, изјавио је новинарима.

Сад, како ће то да иде код куће након деценија градње антикинеске политике, видећемо. Дављење конкуренције санкцијама и спровођење правног, политичког, војног насиља, у зависности од тога како им кад одговара, то је једноставно рецепт њиховог функционисања – макар је био до сада.

Себе сматрају наддржавом и народом који треба да управља светом! Биће да су и они умислили да – имају „договор с Богом“!!!

Нису још ни са „опробавањима“ унаоколо по планети завршили! Не треба им ни замерити! Још су они пуни, што снаге – што умишљаја! Превелика концентрација тих „моћи“ – не дозвољава им да се приземље! Где год буду могли – покушаће! И, биће им допуштено – али више никада тамо где буду опипавали своју моћ на суштинском интересном терену других двеју великих сила!

Знајући да су мали потрошна роба – е, ту је сад моја стрепња! А, ми (?) – где смо ту ми?!

Оно што ми је највише улило неспокој – изјава је из овог јачег блока „двојке“ – Сергеја Лаврова, шефа руске дипломатије! Мада ово сад овде изгледа потпуно ван контекста – за мене је централно питање!

Док је Трамп био у Кини – у истом периоду Лавров је био у Индији на самиту шефова дипломатије чланица БРИКС-а. Поред многих питања, новинари су се интересовали и за Јерменију. Познато је да је ту државу ухватио западњачки талас и да је то већ платила нереаговањем Русије кад су све Јермене у неколико дана, септембра '23. протерали са Нагорно Карабаха из Азербејдана. На питање о односу Русије и Јерменије, Лавров је одговорио да су „односи блиски, али нису једноставни... Путин је премијеру Пашињану у Москви 1. априла рекао – да ће поштовати сваки избор Јерменије, али – Евроазијски економски савез не може остати на снази, ако Јерменија крене на пут прикључења ЕУ. Јер – тамо просто постоје обавезе које се са нама међусобно искључују“!

И нама – ко год тамо оде, донесе поруку Москве – „да ће поштовати сваки избор Србије“! А – шта је са овим другим делом поруке (?) – где ја препознах нашу судбину, ако истрајемо на путу ка ЕУропи?!